

Nasjonal veiledende plan for primærhelsetjenesten

Utarbeidet av: Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester i Vestfold og bo og behandlingssenter i Sandefjord kommune

Plan ID: [9]   Versjon: [2.0] Dyspné

Revideres innen dato: [November 2025]

Utfordring	SCT	Mål og Intervensjon	Spesifiser	Referanse
267036007 Dyspné				
	22803001	normal funksjon i respirasjonssystem		
	14751000202106	Tilfredsstillende respiratorisk status		
		<i>Registrere vitale parametre(BT,P,Resp.Frekv.,SpO2,Hud)</i>		
	422834003	vurdering av respirasjon	Frekvens, dybde, rytme, lyder, sidelighet, VAS	1,3
	84100007	anamneseopptak	Dokumenter pasientens habituelle tilstand	3
	61746007	måling av vitale tegn	NEWS	1,3
	12191000202105	etablering av trygghet	Tilstedeværelse og emosjonell støtte, opptre rolig	1.
	278091000202105	fremming av slimmobilisering	mobilisering, PEP	3

Nasjonale veiledende plan for primærhelsetjenesten

	230040009	Suging av luftveier	Benytt VAR prosedyre	3
	229824005	leiring av pasient	Beskriv	1, 2,
	370791009	oppmuntring til dyp pusting og hosteøvelser	Leppepust. Benytt VAR	2, 3, 4
	64299003	avslapningsterapi	Berøre, berolige, trygge, avledning,	1.
	1156685003	Tilrettelegge for hvile	Spesifiser	1.
	225288009	Tilrettelegge miljø	Frisk luft, åpne rom/vindu og dører, vifte, etc.	1.
	710853006	Vurdering av væskebalanse	Spesifiser	1, 5.
	709755006	samarbeid med lege	Etter forordning av lege	
	18629005	Administrering av legemiddel		1, 5
	18211000202106	tverrfaglig samarbeid	Vurder henvisning til fysioterapeut eller andre aktuelle samarbeidspartnere	3
	736601004	demonstrasjon av inhalasjonsteknikk	Benytt VAR og evt. felleskatalogen	6, 7
	57485005 oksygenbehandling	Oksygenbehandling	Etter forordning av lege	1, 4, 5
	1217334008	Håndtere respirasjonshjelpemiddel	Benytt VAR	

	21784000	opplæring i respirasjonsteknikk	Sekretmobiliserende teknikk, fysisk aktivitet og pusteteknikk	3.
	392155009	undervisning om behandlingsregime	Informasjon, råd og veiledning til pasient og eller pårørende	

Referanser

1. Helsedirektoratet. (2019, 14.oktober). Palliasjon i kreftomsorgen – handlingsplan. Hentet 03.februar 2023 [Dyspné - Helsedirektoratet](#)
2. VAR Healthcare. (2023, 17. januar). Generelle prinsipper og begrensninger ved leiring i seng
3. Helsedirektoratet. (2022, 15.februar). Kols – diagnostisering og behandling. Hentet 03.februar 2023 [Pusteteknikker og mobilisering av sekret - Helsedirektoratet](#)
4. Almås, H., Stubberud, D.G. & Grønseth, R. (2010). Klinisk sykepleie 1. Oslo, Gyldendal akademisk
5. Norsk legemiddelhåndbok. (2022, 5. mai). Lungeødem [T8.6.2 Lungeødem | Legemiddelhåndboka \(legemiddelhandboka.no\)](#)
6. Sykepleien. (2014, 3.mars). Inhalasjonsmedisiner må brukes riktig. [Inhalasjonsmedisiner må brukes riktig \(sykepleien.no\)](#)
7. VAR Healthcare. (2023, 17.januar). Administrering av inhalasjonslegemidler

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	Overordnede mål for VP: Overordnet mål for VP er å oppnå at pasient eller brukere med dyspne opplever best mulig respiratorisk status
2	Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Pasienter og brukere i den kommunale helse- og omsorgstjenesten
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: Revidering av VP i kommunehelsetjenesten 2022/2023 Sykepleier Monica L. Pedersen USHT-V/Sandefjord kommune Sykepleier Stine Borgen USHT-V Sykepleier Inger Gulbrandsen Sandefjord kommune Sykepleier Marie V. Strand Standal Sandefjord kommune Sykepleier Kaja Hvitstein-Strøm USHT-V
4	Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: Arbeidsgruppen har erfaringer med denne problematikken fra ulike deler av tjenesten, funn i litteratur samsvarer med den erfaringsbaserte kunnskapen
METODISK NØYAKTIGHET	
5	Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunlaget: Benyttet databaser med høy pålitelighet

6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er:</p> <p>Hvilke tiltak som er mest relevant for primærhelsetjenesten</p>
7	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>Styrker</p> <p>Arbeidsgruppen har lengre erfaring med problematikken i både kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Har benyttet nasjonale retningslinjer fra myndigheter.</p> <p>Svakheter</p> <p>Vi har ikke hatt tilgang til bibliotekar som kunne ha hjulpet oss med søk og relevant utvelgelse av artikler. Vi har gjort et utvalg basert på troverdige databaser.</p> <p>AKS presiserer at terminologien ikke er dekkende på nåværende tidspunkt. Å ha mål som «Tilfredsstillende respiratorisk status» eller «Normal funksjon i respirasjonssystem» er ikke aktuelt for mange av de med alvorlig dyspne. Bruk av for eksempel «Stabil respiratorisk status» hadde vært et bedre mål for denne planen.</p>
8	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):</p> <p>Sykepleiere i Bo og behandlingssenter i Sandefjord kommune</p> <p>Avansert Klinisk Sykepleier (AKS), Ellen Slettingdalen i Senter og hjemmetjenester, Sandefjord kommune</p>
<p>ENDRINGER OG ANSVAR</p>	
9	<p>Endringer siden forrige versjon:</p> <p>Mer eller mindre fullverdig revidert 2023</p>
10	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er:</p> <p>PR. 2023 USHT-V, bør gjennomgås november 2025</p>